

1. Wie doet Wat?

Naam	Telefoon	E-mail	Wat?
Jaap Dekker	0180-424 941	jdekker1@freeler.nl	Financiën
Leo de Haan	076-543 92 61	lddehaan@westbrabant.net	Public relations
Chris Hakkaart	079-316 40 34	chrishakkaart@cs.com	Voorzitter en PR
Herman v Herwijnen	071-561 62 70	herrule@xs4all.nl	Catalogus
Otto van Poelje	035-685 56 07	ovpoelje@chello.nl	Internationale contacten Webmaster
Simon van der Salm	035-621 76 86 035-772 67 46 (ook fax)	vsalm@rens-en-rems.nl simon.van.der.salm@planet.nl	Redactie en distributie MIR
IJzebrand Schuitema	030-656 33 15		Contacten algemeen

2. Van De Redacteur

Otto van Poelje

november 2002

Abstract: Reflections on the JUBILEE edition, and the history of MIR and the Dutch Circle

Key words: MIR, Jubilee, Circle

MIR 32: JUBILEUM UITGAVE

Wie het voorblad van deze MIR beziet, zal opmerken dat ook de kop van MIR nr.1 is afgebeeld, met als datum "november 1992".

Inderdaad: deze MIR 32 van november 2002 komt precies 10 jaar na de allereerste MIR!

We vieren dit met een bijzondere editie, het JUBILEUM nummer. Dat deze editie wat ruimer gevuld is dan normaal, heeft twee redenen.

In de eerste plaats is een aantal Kringleden gevraagd voor deze gelegenheid een bijdrage te leveren, en dat

verzoek is in ruime mate gehonoreerd. Sommigen hebben een speciaal jubileum artikel geschreven en anderen hebben een reeds sluimerend artikel snel afgemaakt voor publicatie.

Zo vindt men terugblikken en persoonlijke reflecties van Chris, IJzebrand, Herman, David, Simon en Klaus.

Maar in de tweede plaats hebben we ditmaal alle ruimte gegeven voor de "randverschijnselen" van de rekenliniaal. Meermalen is in de Kring gediscussieerd over de vraag of we ook aandacht moeten geven aan andere instrumenten dan alleen de rekenliniaal. Velen van ons hebben

grote interesse in verwante soorten van "Mathematische Instrumenten", waar in feite alle vormen van -plat gezegd-rekentuing, tekentuing en meetspullen onder vallen. En vaak zijn de scheidslijnen niet zo duidelijk te geven: de steekpasser bij een Gunter liniaal heeft een rekenfunctie, net zoals de proportionaalpasser schaalfactoren toepast. Er zijn vele andere raakvlakken: een nonius-schaal op een meetinstrument interpoleert, een kWU-meter integreert en een belichtingsmeter heeft proportionele schalen om diafragma en tijd koppeling te berekenen.

Daarom vindt men in deze editie artikelen over verwante artefacten, zoals de Ellestok van Leo, de Richter passers van Guus ("De Kaarten Geschud"), en de opvolgers van de rekenliniaal van Otto. Verder natuurlijk ook enkele "echte" rekenlinialen artikelen, zoals de Barbotheu linialen van Harrie, de Loga remmen van Nico, en het Gunter onderzoek van Otto.

Aan het eind van deze MIR ook informatie uit het buitenland, zoals het verslag van IM2002 in de UK, door David (waarbij de redacteur met plezier David's charmant Nederlands woordkunst intact heeft gelaten), en een overzicht van artikelen in andere bladen.

Uw redacteur is voor deze speciale gelegenheid Otto, omdat Simon geen tijd kon vrijmaken door zijn momenteel zeer drukke baan.

Ik heb deze jubileum MIR met veel plezier samengesteld, en tegelijkertijd is mijn respect voor alle vroegere MIR redacteurs met sprongen gegroeid: wat een werk hebben jullie verricht, in een worsteling met deadlines, tekstverwerkers, grafische ambities en -min of meer- eigenwijze auteurs.

IJzebrand gaf in november 2002 de aftrap met MIR 1 (met de schrijfmachine

gemaakt), welke één plaatje en artikelen van één auteur bevatte.

Vanaf MIR 4, eind 1993, nam Herman het stokje over op zijn gloednieuwe Apple Macintosh, waarmee grafiek en vormgeving nieuwe mogelijkheden kreeg. De MIR lezers zagen vanaf dat moment de typerende frame kaders rondom de teksten, en veel meer plaatjes.

Negen MIR's later (MIR 14 in januari 1997) wordt Harrie redacteur, de eerste tijd samen met Theo, tot diens overlijden op 1 juni 1997.

Harrie stapte over op de tekstverwerker WordPerfect en voerde daarmee een strakkere vormgeving in, zoals dubbele kolommen en meer gebruik van tabellen. In maart 2000 begint Simon zijn redacteurschap met MIR 24, nu vormgegeven met Microsoft WORD; zijn hand is al direct zichtbaar in de vernieuwde voorbladen, elk met een andere pakkende figuur. Laten we hopen dat Simon, na de korte onderbreking van MIR 32, zijn uitstekende werk als MIR redacteur nog lang wil voortzetten.

Over de afgelopen 10 jaar is de MIR gegroeid, in vormgeving maar ook qua inhoud. Steeds meer Kringleden hebben hun bijdragen geleverd, als redacteur, auteur of alleen al als geïnteresseerde lezer, en daarmee is de MIR het tastbare bewijs van de levenskracht van onze Kring.

Laten we met zijn allen deze trend voortzetten in de komende jaren.

CD-ROM "JUBILEUM MIR 1 - 32"

Om dit jubileum van de MIR een extra accent te geven, hebben we besloten alle leden van de Kring een CD-ROM met alle MIR's van 1 tot en met 32 te schenken.

Bij deze MIR treft een ieder dus een schijfje aan, dat in feite de eerder uitgegeven "MIR 1-26" vervangt.

Vooraf de vele kleurenillustraties van deze

jubileum MIR komen op deze CD veel beter tot hun recht.

Computergebruikers onder de Kringleden verwijzen wij naar het "leesmij.txt" bestand. Kringleden zonder computer raden wij aan deze schijf te laten demonstreren door de buurman of een andere PC-expert.

De Kring in vogelvucht

Mijn eerste kennismaking met rekenlinialen als verzamelhobby vond plaats bij de stand van IJzebrand op de verzamelaarsbeurs van 1991, in Utrecht. In mijn archief bevindt zich een brief van 7 januari 1991, geschreven door IJzebrand Schuitema aan een elftal heren, die hij had leren kennen als verzamelaar van rekenlinialen. Hierin nodigt hij uit voor een eerste bijeenkomst:

"Het lijkt me daarom nuttig eens met z'n allen bijeen te komen om nader met elkaar kennis te maken en een aantal zaken rond onze hobby nader te bespreken. Als gesprekspunten zouden genoemd kunnen worden: "

en dan volgt een aantal concrete onderwerpen. Dit is mijn oudste historische document van de Kring. Deze meeting heeft plaatsgehad op 23 februari 1991, en ik was erbij (als jongste aanwezige toentertijd). IJzebrand verzamelde al jaren rekenlinialen, maar toen was hij bezig met

"Verzamelen van Verzamelaars"

en daarmee mag hij worden beschouwd als grondlegger van de Kring. Het volgende ijkpunt is het verschijnen van MIR 1 in november 1992, na een vergadering op 31 oktober 1992. De toen bijgevoegde lijst van Kringleden bevatte 18 namen.

Het lijkt me passend de namen te noemen van deze leden van het eerste uur, die nu nog steeds lid van de Kring zijn:

David, Herman, Jaap, Jan, Martin, Nanco, Otto en IJzebrand

Jullie allen: van harte gefeliciteerd met dit persoonlijk jubileum als Kringlid.

De Kring groeide gedurende deze jaren in kracht en aantal. Vele leden meldden zich aan, sommigen haakten af.

Helaas betreurden wij het overlijden van een aantal Kringleden in deze periode:

*Theo Adriaans overleed 1 juni 1997.
Atze Pheifer overleed 18 juli 1997.
Hans Dennert overleed 28 oktober 2000.
Henk Bakker overleed 30 juli 2001.
Wij gedenken hen met weemoed.*

In de 10 jaren, die achter ons liggen, is veel gebeurd binnen de Kring: er zijn vriendschappen ontstaan, veel informatie is uitgewisseld en gedeeld, ook vele rekenlinialen zijn van eigenaar gewisseld. Het is te veel om op te noemen, maar toch schieten mij enkele hoogtepunten te binnen.

Herman ontwierp het Blauwe Boek, dat later uitgroeide tot de internationaal bekende CD-ROM catalogus met rond de 3000 rekenlinialen in tekst en prachtige figuren. Hij is de uitvinder van de "Conditie-Schaal" voor rekenlinialen en van de beschrijvingsmethode, vooral van de schalen.

IJzebrand, maar ook anderen, organiseerden talloze exposities op beurzen en andere gelegenheden om de rekenliniaal te propagieren. De Kring heeft nu ook een eigen website:

www.rekenlinialen.org

Toch is er niets leuker dan echte "face-to-face" contacten. In de eerste plaats op de jaarvergaderingen, die in de begintijd extra gezellig waren, bij leden thuis zoals Nanco, IJzebrand, en Theo (wie weet niet meer hoe hartstochtelijk Theo de "E lucevan le stelle" uit Tosca zong!). Toen we heimwee kregen naar die vroegere huiselijkheid, hebben we de "huiskamer-bijeenkomsten" ingevoerd, zoals bij Leo, Harrie en Guus. En tijdens al die bijeenkomsten werden verhalen en rekenlinialen uitgewisseld, en ieder kon er zijn eigen interesse en expertise kwijt: denk bijvoorbeeld eens aan Ton met zijn prachtige zelf-gebouwde Newton, Gunter en Sector replica's; of de samengebalde kennis in de boeken van IJzebrand + Herman, Guus en Jo.

Er zijn vele contacten gelegd met verzamelaars uit andere landen: de Oughtred Society, de Rechenschieber groep RST, de UK Slide Rule Collectors Circle UKSRC.

Wij voelen ons vereerd, dat enkele buitenlandse verzamelaars ook lid zijn geworden van de Nederlandse Kring, en actief bijdragen leveren. Als voorbeeld geeft Klaus Kühn in bijgevoegde box zijn gedachten over ons jubileum.

De Kring initieerde met de eerste conferentie te Utrecht -in 1995- de reeks van International Meetings, welke nog steeds jaarlijks in verschillende landen worden georganiseerd, met groot succes. Na de geslaagde IM2000 in Ede, zal de Kring de volgende conferentie, IM2003, in Amsterdam organiseren, waarover Chris in hoofdstuk 4 meer zal vertellen.

Kortom: de Kring bloeit in het nastreven van zijn doelstellingen:

- Onderlinge ondersteuning van leden bij verzamelen en spurwerk
- Verbreiding van algemene kennis en besef van het historisch belang van de rekenliniaal

10 Jahre KRING –

Das ist etwas Besonderes ! Ohne KRING gäbe es wahrscheinlich kein RST (Rechenschiebersammlertreffen) und überhaupt würde so mancher RS-Sammler immer noch glauben, dass er der einzige Rechenschiebersammler Europas sei. 10 Jahre KRING – ganz herzlichen Glückwunsch von den Sammlerkollegen des RST aus Deutschland und der Schweiz für diese fruchtbaren, ereignisreichen und erfolgreichen Jahre!

Der KRING ist Ursprung und Quelle für die strukturierte Rechenschiebersammlerbewegung in Europa. KRING ist für uns sehr eng mit den Namen IJzebrand Schuitema und Herman van Herwijnen verbunden, die beide in unermüdlichem Einsatz einen Großteil ihrer Freizeit unserem gemeinsamen Hobby widmeten. Sie taten das nicht in ihrem stillen Kämmerchen lediglich für sich, sondern waren durch all ihre Aktivitäten stets bestrebt, ihr Wissen der Sammlergemeinde weiterzugeben und für die Sammlerbewegung zu werben. Dieser vorbildlichen und maßgebenden Initiative und Einsatz schlossen sich schnell weitere Akteure an. Deren aller großes Engagement durften wir vom RST immer wieder in gastfreundlichen und informativen Internationalen Meetings (IM) erleben sowie ihren kompetenten Veröffentlichungen (z.B. dem KRING-Organ MIR) entnehmen. Das erste IM auf europäischem Boden ging 1995 vom KRING aus.

Für all die hervorragenden und einmaligen (Vor)-Arbeiten, Veranstaltungen und Aktivitäten danken wir all unseren holländischen Sammlerfreunden ganz aufrichtig, und wir wünschen ihnen für die Zukunft viele Sammlererfolge und Nachwuchs zum weiteren Gedeih des Erarbeiteten.

Klaus Kühn

----- BUITENKANSJE -----

Van Herman van Herwijnen heeft de Kring een aantal restexemplaren van zijn publicaties gekregen, om die aan geïnteresseerden binnen de Kring te schenken.

Het gaat hier om 2 titels:

- BLUNDELL HARLING LIMITED, een compleet overzicht van alle door BH geproduceerde rekenlinialen en -schijven.
- SLIDE RULE CATALOGUE UPDATE, oktober 1998, de laatste op papier verschenen aanvulling op het beroemde BLAUWE BOEK.

Op de laatste jaarvergadering heeft menigeen zijn slag al geslagen.

Diegenen, die de jaarvergadering niet bezocht hebben kunnen in het bezit komen van één of beide boeken op de aanstaande jaarvergadering (30 november 2002).

Wie verhinderd is op de jaarvergadering aanwezig te zijn, kan in het bezit komen van één of beide boeken door de portokosten over te maken op de postrekening van de Kring:

Postrekening 3 5 0 0 9 8 1
t.n.v. J.Dekker -inz. De Liniaal-
Anjerstraat 25
2981 BA RIDDERKERK

De portokosten bedragen:

Voor de catalogus-update: € 2,25
Voor het Blundell Harling boek € 3,00
Voor beide boeken samen: € 3,00

----- WEETJE VAN DE DAG -----

De grootste verzamelaar van gloeilampen was de Amerikaanse tandarts Hugh Hicks.

Toen hij in mei van dit jaar op 79-jarige leeftijd stierf was zijn verzameling 60 000 stuks groot.

----- ADRES WIJZIGING -----

Veranderd e-mailadres van Herman van Herwijnen: herrule@xs4all.nl

Veranderd e-mailadres van Harrie van Dooren: harrie.vandooren@wanadoo.nl